

Některé problémy intenzifikace operační a bojové přípravy a způsoby jejich řešení

*Redakčně upravený a zkrácený článek armádního generála
A. M. Majorova, uveřejněný v sovětském časopise „Vojennaja
mysl“ č. 8/1987.*

Za současné mezinárodní situace ÚV KSSS a sovětská vláda s ohledem na agresivní charakter válečných příprav imperialismu, úsilí vojenských kruhů USA narušit vojenskopolitickou rovnováhu, docílit jaderné převahy, činí potřebná opatření k dalšímu upevnění obranyschopnosti sovětského státu a ke dokonalení bojové síly ozbrojených sil.

Tomuto úkolu je věnována zvláštní důležitost i v usnesení lednového pléna ÚV KSSS (v roce 1987), kde se mj. uvádí „Je nezbytné zvyšovat odpovědnost velitelů, politických pracovníků, všech vojáků z povolání, armádních stranických organizací za dodržování vojenské kázně na vysoké úrovni, za ideovou a mravní výchovu vojáků, jejich bojovou a politickou přípravu.“

Činnost vojenských kádrů, všech příslušníků armády, je zaměřena ke stálému zvyšování bojové pohotovosti. K té směřuje také přestavba ozbrojených sil, která v současné době probíhá a která zahrnuje veškeré stránky jejich života a činnosti.

K plnění závěrů XXVII. sjezdu KSSS a rovněž následujících zasedání ÚV KSSS soustřeďují sovětské vojáky úsilí ke zvýšení kvality bojové a politické přípravy, polního a leteckého výcviku útvarů. Likvidují se projevy formalismu, zlehčování bojového výcviku a služby.

Pozemní vojska usilují o zvýšení kvalitativních ukazatelů v jejich přípravě, o zvýšení odpovědnosti, náročnosti, organizovanosti a kázně. Je jasné, že přestavba psychologie a metod práce vojáků z povolání na základě koncepce urychlení musí být doprovázena další intenzifikací celého výcvikového procesu, včetně operační a bojové přípravy vojsk a štábů na všech úrovních, ve všech velitelско-štábních složkách a dalšího zvyšování její účinnosti. Operační příprava a bojový výcvik byl a zůstává i nadále jedním z důležitých faktorů bojovosti ozbrojených sil. Jeho úloha v současnosti značně vzrostla, což je dáno řadou objektivních příčin.

1. Existuje nebezpečí nenadálého napadení, ke kterému může dojít bez předchozího rozvinutí základních nepřátelských sil a prostředků. Na základě toho se může pak stát, že nezbude čas na nějaké doučování. Proto je nutné už nyní, v míru, velmi intenzivně studovat nepřítele, znát jeho zbraň i taktiku a zvyšovat své organizační schopnosti. Při přípravě vojsk je dnes rozhodující jejich odpovědnost za obranu vlasti v případě nepřátelské agrese. Učit vést bojovou činnost tak, aby naše vojska rozdrtila agresora aktivně a rozhodným způsobem. Vojska jsou vychovávána v duchu stálé připravenosti splnit svou vlaste-

neckou povinnost, rozpoutají-li imperialistické státy agresi.

2. Vzrostla složitost velení vojskům při plnění stanovených úkolů. Velitelé musí ve velmi krátké době (během několika hodin, ale i minut) přijmout to nejučinnější rozhodnutí a štáby je musí předat bezprostředním vykonavatelům, kontrolovat jejich plnění a poskytovat jim účinnou pomoc. V souvislosti s tím se prudce zvyšuje i tempo řídicí práce.

3. Vojska budou vést bojovou činnost za použití dokonalých a mohutných nepřátelských druhů zbraní, včetně vysoce přesných bojových systémů, které zabezpečují zničení velkých uskupení vojsk, objektů a cílů v nejkratších lhůtách a ve velkých vzdálenostech. Za takové situace musí velitelé a štáby okamžitě reagovat na vzniklou situaci, umět maximálně využívat bojových možností vlastních vojsk, všech druhů zbraní a bojové techniky, přesně organizovat součinnost sil a prostředků v operaci (boji) a všestranně zabezpečovat bojovou činnost.

4. Prudce vzrostlo morálně psychické zatížení při vedení soudobého boje, který se vyznačuje vysokou dynamikou a velkým prostorovým rozmachem.

5. Podstatně změny v technickém vybavení vojsk v operačním umění a taktice znamenaly prudký růst rozsahu nutných teoretických znalostí a praktických návyků při téměř stejném počtu výcvikových hodin. Z toho je zřejmé, že je třeba usku-tečňovat nový přístup k výcviku a výchově příslušníků armády, hluboce chápat základy soudobé taktiky a operačního umění, řády, předpisy a nařízení, dále dovedně využívat výpočetní techniku a automatizované systémy velení. Z toho je zřejmé, že řešení těchto problémů patří mezi objektivní požadavky našeho života.

Intenzifikace operační a bojové přípravy za použití neúčinnějších způsobů a prostředků, nejdokonalejších forem organizace bojové činnosti na základě posledních úspěšných vědy a techniky s cílem maximálního využití lidského faktoru má za následek dosažení nejlepších výsledků při výcviku vojsk a při zvyšování bojové pohotovosti s pokud možno nejnižšími ztrátami prostředků a času.

Intenzifikace však způsobuje řadu problémů, na jejichž včasné a kvalitní řešení závisí úspěch činnosti. Jak potvrzují zkušenosti, mezi tyto hlavní problémy patří:

- dobře promyšlené plánování výcvikového procesu,
- racionální využívání doby na výcvik,
- zdokonalování metodického umění důstojnického sboru,

— rozvoj a pravidelná údržba učební a výcvikové základny,

— přesná organizace kontrol a poskytování pravidelné pomoci podřízeným,

— účinná stranickopolitická práce.

Několik z nich budu řešit podrobněji.

Kvalita plánování výcvikového procesu. Operační a bojovou přípravu nelze od sebe oddělovat, stejně tak jako operační umění a taktiku. Z tohoto důvodu je nutné přesně rozpracovat samotný systém výcviku (operačního a bojového), navzájem jej porovnat a sladit uskutečňovaná opatření, která směřují k jedné a cílevědomé práci.

Při studiu a analýze plánů operační a bojové přípravy se lze přesvědčit, že jsou zpracovány zpravidla správně a odpovídají požadavkům, které jsou kladené na řídicí dokumenty. Při jejich hlubším studiu ale zjistíme, že u některých plánů je rozpor mezi slovy a činy. Podle dřívějších výcvikových metod (vyjetých kolejí) se udílí stále ještě přednost extenzivním metodám, které kromě škody nic jiného nepřinášejí.

Některé štáby plánují velmi mnoho opatření v operační a bojové přípravě, určují a zapojují do nich neopodstatněně velký počet orgánů velení a vojsk. To ve svém důsledku pak vede k povrchnímu studiu plánovaných témat. Velení pak není schopné obsáhnout svým vlivem všechny podřízené a plnohodnotně je vycvičit. Takový přístup nemá vůbec nic společného s intenzifikací bojového výcviku. Čas se totiž vyčerpá, zdroje spotřebují a výsledek je téměř nulový.

Jednotlivé plány se doposud rozpracovávají bez ohledu na skutečnou situaci a stav, podmínky válčiště a nejsou podloženy ani organizátorskou prací nutnou k všestrannému zabezpečení a přípravě orgánů velení a vojsk ke splnění úkolů. Nezřídka se porušuje zásada „učit vojska tomu, co budou potřebovat v boji“.

Jednou z příčin tohoto stavu je to, že určitá část velitelského sboru nemá především potřebné praktické návyky při řešení složitých operačních a taktických úkolů. V tom je pak příčina bezradnosti důstojníků a pasivity vojsk. Podřízení při školení čekají od školícího na „výrok pravdy“. Tím se ale nejen snižuje, ale přímo paralyzuje jejich samostatnost, tvořivost a iniciativa. Intenzivní přístup k výcviku se tedy musí bezprostředně týkat racionálního využití času. Proto je především nutné, aby bylo plánování pečlivě promyšlené, vyzrálé a zahrnovalo jak úkoly současné, tak i perspektivní.

Důležitou úlohu při zvyšování efektivity plánování má především dovedné využívání výpočetní techniky automatizačních a mechanizačních zařízení. Jejich po-

užití značně zkracuje veliteliům a štábům dobu na:

- uskutečnění nejpracnějších úkolů při sběru, zpracování a zobrazování informací a situaci,

- zpracování operačních výpočtů, které umožňují docílit optimální plánuvaných opatření,

- přijetí rozhodnutí,

- předání bojových úkolů vojskům a zabezpečení nepřetržité kontroly vydaných nařízení.

Složité úkolem je hledání způsobů jak **nejracionálněji využívat času, který je vymezen na přípravu bojové činnosti.**

Přitom plnění tohoto úkolu závisí do značné míry na přesné organizační práci velitele, štábu a každého důstojníka, dále na jejich umění dosáhnout maximálních výsledků při nejmenší spotřebě sil a času s využitím principů vědecké organizace práce. Je zapotřebí se ale neustále učit, jak v plném rozsahu a podrobně plánovat operaci (boj) ve zkráceném čase, odvážně se odpoutávat od šablon a hledat neúčinnější metody velení vojskům.

V součinnosti s prudkým zvyšováním dynamiky bojové činnosti se stal k dosažení úspěchu rozhodující faktor času. Ve Velké vlastenecké válce dostávali velitelé a štáby frontů a armád na přípravu operace úkoly již několik dní předem (od 3 do 14 dní). Ale tankovým armádám a mechanizovaným sborům byl vydáván úkol většinou pouze 3 až 6 hodin před začátkem jeho plnění. Je zřejmé, že zkušenosti z vedení bojové činnosti mobilních vojsk se nemusí stát rozhodujícími. Boj za ekonomiku a výhodu času, hledání cest a metod práce při tvorbě rozhodnutí a rychlém předávání úkolů (nařízení) vykonavatelům jsou prvořadými cíli při uskutečňování opatření v operační a bojové přípravě orgánů velení a tým i veliteli a štábů. Faktor času a rychlá činnost nejsou samoúčelné. Hlavním kritériem je včas a kvalitně splnit stanovený úkol. Intenzifikace musí řešit i tento rozpor, a to tím, že vyloučí z přípravy abstraktní akademismus. Je zapotřebí se učit bojovat s velmi kvalitně připraveným nepřítelem, s přihlédnutím k jeho způsobům vedení bojové činnosti, ale je i nutné dobře znát jeho silné a slabé stránky.

V řídicí práci má zvláštní úlohu také kvalita přípravy velení, umění veliteli rychle analyzovat situaci, vystihnout z mnoha úkolů ty nejdůležitější a na ně pak soustředit úsilí. Už od samého základu pracují špatně ty štáby, které svou činnost omezují pouze na rozpracování plánovacích dokumentů. Jejich úkolem je však přímo organizovat realizaci plánů a přijatých rozhodnutí, dále kontrolovat jejich

plnění a poskytovat potřebnou pomoc podřízeným. Přitom na tvůrčí činnost velení a praktickou činnost u vojsk musí zůstat nejméně dvě třetiny času.

Nedostatky v bojové přípravě jsou zvláště zřetelné při posuzování plánu provedení cvičení jako základního dokumentu, který určuje obsah a postup činnosti velení, rozhodčí a cvičících k dosažení určitých cílů. V plánu se odráží sice velmi mnoho otázek, ale chybí to hlavně, tvůrčí přístup k plnění úkolů, přitom v podrobnostech nejsou většinou doceňována opatření z hlediska operačního maskování, neboli řečeno slovy G. K. Žukova **plánu klamání**. Málokdy se nahrává cvičicím taková situace, která by od nich vyžadovala přijmout rozhodnutí k ničení nepřítele buď stejnými, nebo i menšími silami v co nejkratší době, přecházet z jednoho způsobu a druhu bojové činnosti ke druhému, především z obrany do protitoku, učit se odrážet nepřátelskou přesilu bez předem úplného rozvinutí vojsk atd.

Pečlivě naplánovaná operace (boj) může při sladěném velení zdvojnásobit účinnost sil, které má velitel k dispozici. Podstata je v tom, aby se úkolu podřídily veškeré možnosti růstu kvality plnění opatření při racionální spotřebě času, sil a prostředků. Plánování, tj. obrazně řečeno generátor, který udává bojovému výcviku potřebný rytmus a intenzitu, zabezpečuje důkladné procvičení učebních otázek.

K metodickému mistrovství velitelského sboru. To je dnes snad nejsložitější problém. Aby bylo metodické mistrovství velitelského sboru na úrovni současných požadavků, tak si musí všichni každodenně doplňovat své politické, vojenskoteoretické i odborné znalosti, zdokonalovat praktické návyky, morálně bojové vlastnosti a organizační schopnosti a plánovat s perspektivou. Ve zprávě generálního tajemníka ÚV KSSS M. S. Gorbačova na lednovém zasedání ÚV KSSS R. 1987 se právě z tohoto důvodu říká: "... vědomosti a návyky se musí neustále doplňovat a zdokonalovat... Jen tak lze kompetentnost kádrů udržovat na úrovni současných požadavků..."

Při zvyšování profesionálního mistrovství vojáků z povolání zaujímá hlavní místo velitelská příprava. Ta je základem výcviku vojsk a přípravy štábů. Především na její kvalitě závisí účinné řešení všestranných, objemných co do rozsahu a složitých co do obsahu úkolů zvyšování bojové pohotovosti.

Úsilí veliteli je třeba usměrňovat na rozvoj operačně taktického myšlení vojáků z povolání, zvykat je především na usilovnou práci, nestandardní způsoby činnosti, maximální využívání možností vojsk v boji

s velmi dobře připraveným a technicky vybaveným nepřítelem. Velitelský sbor si musí systematicky zvyšovat své metodické schopnosti, musí umět předávat své znalosti podřízeným, rozvíjet jejich organizátorské schopnosti a pracovat v časové tísni.

Vysokou úroveň velitelské přípravy přináší operáční a metodická shromáždění hlavních funkcionářů svazů, velitelská shromáždění štábů, vojenskovevědecké, technické a jiné konference. K nerozšířenějším formám výcviku, při kterých se zdokonalují a rozšiřují praktické návyky přípravy operace (boje), velení vojskům patří především skupinová cvičení, operačně taktické letučky, štábní cvičení a nácviky, velitelsko-štábní a operačně taktická cvičení (na ně se plánuje podstatná část výcvikové doby). Jejich úroveň je závislá na úrovni organizace a metodice uskutečnění.

Pouze na štábních cvičeních a nácvicích lze všestranně zdokonalovat přípravu štábů, upřesňovat funkční povinnosti funkcionářů a koordinovat činnost orgánů velení k plnění konkrétních úkolů. Zkušenosti potvrzují, že není vhodné v průběhu cvičení či nácviku vnucovat cvičícím předem plánovanou činnost. Naopak, vytvářením složitější situace si cvičící rozvíjejí samostatnost, iniciativu, pružnost a rychlost myšlení. Samozřejmě, že v takovém případě se budou cvičící v činnosti dopouštět daleko více nedostatků, ale není třeba se toho obávat. V průběhu nácviku se dílčí nedostatky odstraní. Nejdůležitější je to, aby na cvičeních a nácvicích probíhal skutečně bojový výcvik. Při štábních nácvicích není dobré uměle zkracovat průběh událostí s cílem získat čas. Hlavní je naučit se kvalitně a v plném rozsahu plnit své funkční povinnosti. Při cvičeních s vojsky a při taktických cvičeních je třeba vytvářet podřízeným takové situace, které mohou nastat ve skutečném boji. Je politováníhodné, že se tyto požadavky metodiky vždy neplní. Někdy se bezdůvodně urychluje činnost tak, že staví velitele bez důvodu do složité situace, určuje se jim omezená doba na výpočty. Výsledkem pak je, že následovně si musí mnozí příslušníci štábu a velitelé údaje upřesňovat, přepočítávat a dělat změny.

Někdy se zase cvičení útvarů a jednotek uskutečňují zjednodušeně, bez potřebného materiálního zabezpečení, úkoly jsou procvičovány se značnými problémy. Rozehra bojové činnosti v řadě případů nevyžaduje od cvičících hluboké promýšlení a analýzu, samostatnost, iniciativu, náčelnickou chytrost, připravenost vést dlouhotrvající intenzivní bojovou činnost za složitých podmínek. **Činnost v terénu** po upřesnění úkolu a organizace součinnosti sklouzává často k formálním teoretickým úvahám,

které se nedotýkají hlavních otázek přípravy k bojové činnosti. Ani úkoly podřízených se v tomto období na mapách neupřeshňují. Kromě toho se k zajištění těchto opatření zapojují příliš mnoho funkcionářů, ne vždy se dodržují zásady maskování, neznačkuje se činnost nepřítelů a ani se neuskutečňuje jeho pozorování.

Zkušenosti z operační přípravy svědčí o tom, že je třeba ještě před výjezdem do terénu přijmout rozhodnutí na mapě a vydat bojový rozkaz. Přitom stanovit základy součinnosti, přesně zpracovat způsob činnosti vojsk podle času a obranných čar. Hlavní výsledek práce v terénu spočívá v tom, aby každý velitel pochopil přesně svůj úkol, způsob a postup jeho plnění, jakými silami a prostředky a jakým způsobem bude úkol plnit.

Činnost rozhodčích se často omezuje na regulaci přesunu vyváděných vojsk. Někdy ani velitelství a rozhodčí služba nevyžadují na cvičicích rozloze situace ani včasnou reakci na její změny. Jindy jsou zase velitelé útvarů a jednotek nuceni počínat si ne podle přijatého rozhodnutí, ale podle předem zpracovaného plánu nadřazeným velením. Výsledkem pak je, že cvičící nezískají takové znalosti a návyky, jaké by mohli získat. Na takových cvičicích přestávají vojáci z povolání přemýšlet a spoléhají se pouze na nadřazeného. Řídící pak sám řeší mnoho otázek, které patří do kompetence velitele, a tím vlastně uvádí podřízeného do role pasivního vykonavatele. Kromě toho dochází i k takovým případům, kdy úkazy převyšují zájmy bojového výcviku vojsk, ztěžují projevy iniciativy, narušují rozvoj organizátorských a volných vlastností velitelů, potřebných za bojové situace. To vše snižuje účinnost výcviku. Příмым důsledkem podcenění nastoleného problému je fakt, že část vojáků z povolání neumí všestranně a odborně hodnotit situaci. Rozhodnutí přijímá z chodu, téměř okamžitě, ale vzápětí je musí měnit, protože nebylo ověřeno operačně taktickými propočty. Zapomínají, že ve skutečném boji se za chyby platí nenahraditelnými ztrátami, nesplněním bojového úkolu a dokonce i porážkou. Někdy se pod pláštěm intenzifikace bojového výcviku studují dokumenty povrchně a ani se neanalyzují. Při přípravě a v průběhu cvičení se činnost strany, která značkuje nepřítel, neznačí terčí a ani jeho bojová činnost se neimituje. S takovým přístupem se sotva kdy podaří účinně a kolektivně procvičit otázky daného tématu (cvičení), docílit kladných výsledků.

Intenzitu bojového výcviku podstatně zvyšuje vyvedení vojsk k polnímu výcviku. V jeho průběhu se jednotky učí nejen střílet a řídit bojová vozidla, ale také způ-

sobům vedení soudobého boje, organizovat život i odpočinek v bojových podmínkách, za neustálého působení pozemního i vzdušného nepřítel. Jinými slovy, učí se žít v podmínkách co nejvíce podobných bojovým. Také tady někteří velitelé dávají přednost ubytování svých jednotek v kasárnách a zařízeních výcvikových prostorů, aby neměli starosti se zabezpečováním svých podřízených palivem, vodou, teplou stravou a nemuseli se starat i o odpočinek. Takto organizovaný polní výcvik pak nepřináší očekávané výsledky.

Bojový výcvik lze zintenzivnit v různém stupni libovolného útvaru a svazku, a to především využitím vlastních záloh. Např. je možné hospodárně využít času, určeného na výcvik tak, že si předem připravíme výcvikové prostory, tanková cvičiště, rozhodčí, uskutečníme mnohem operativnější rozvody do zaměstnání, instrukčně metodická zaměstnání, snížíme odvelenost vojáků na různé hospodářské práce a zabezpečíme výcvik potřebným materiálem a technickými prostředky.

Ve výcvikových prostorech přináší bezesporu úspěch souběžné nácviky. Na nich lze procvičovat takové otázky, jako rozvíjení do předbojových a bojových sestav, odrážení nepřátelských náletů, překonávání různých zátarasů, ničení nepřátelských výsadků apod. Vyplácí se takový způsob intenzifikace bojového výcviku, jako je zkracování doby na průzkum cílů, zvětšování a snižování množství střeliva na jejich zničení.

Velké možnosti spočívají v optimalizaci výcvikových úkolů, což nachází největší uplatnění v kompletaci výcvikových předmětů v zájmu taktické palebné přípravy, která je základem polního výcviku a v konečném výsledku i bojové připravenosti.

Existují také názory, že problém intenzifikace bojového výcviku spočívá v inovaci současných programů, v prodloužení výcvikového dne, ve zkrácení druhořadých disciplín a takto získaný čas, munice a motohodiny využít v zaměstnání z odborné přípravy. Je samozřejmé, že takové nácviky zamítnout úplně nemůžeme. Je třeba podrobně je analyzovat, prověřit experimentální cestu, neboť se za tím nezřídka skrývá tzv. „naležárna“. Známa jsou fakta, že se neefektivní palebná příprava kompenzuje vyčleněním většího množství munice. Pod záminkou intenzifikace se mnohdy praktikují předběžné nácviky jednotek a útvarů k otázkám, které se týkají jejich následné činnosti na cvičení, přestože je taková činnost, kromě ukázkových, přísně zakázána.

Je známo, že získat důstojníky k účasti pro různé druhy výcvikových opatření, k jejich zlepšení přesahuje optimální normy. Přitom velitelská příprava u některých

útvarů nedává ty výsledky, tu návratnost, které na ní časově byly vyčleněny. Proč? Proto, že na ní převládá vysvětlování, které nepřináší nic, kromě pasivity v myšlení. Nezřídka se v průběhu procvičování úkolů podle plánu stává, že se ztrácí to nejdůležitější období, a to velení vojskům v dynamice boje. Výsledek je pak v rozporu mezi teoretickými znalostmi a praktickými návyky. To vede k tomu, že část důstojníků má nevyhovující organizační a metodické návyky při velení útvarům a jednotkám. Dobré teoretické znalosti se pak těžko uvádějí do života vojsk a štábů.

Cesta zvyšování intenzifikace výcviku nespočívá v mechanickém zvyšování počtu výcvikových hodin a v počtu uskutečňovaných opatření, ale ve zdokonaleném systému plánování, metodice výcviku a ve využívání racionálních forem výcviku a cvičení. Je zapotřebí docílit toho, aby každé opatření bylo zajímavé a plodné.

Chceme-li zvyšovat intenzifikaci výcviku, znamená to mít především dobrou učební a výcvikovou základnu, vytvořenou na základě nejnovějších vymožeností vědy a techniky. U vojsk se sice projevují starosti o zdokonalování zařízení výcvikových prostorů, cvičišť a střelnic, ale ještě dochází k tomu, že různé trenážery, které útvary obdrží, se dlouhodobě uchovávají ve skladech a pokud se přece jen využívají, tak ne systematicky. Velitelé řady jednotek pracují zastaralými metodami a cvičí své podřízené na drahé bojové technice.

U některých útvarů se komplety výcvikových objektů využívají nedostatečně cílevědomě a účinně. Je známo, že se při jejich dovedném využívání — především kinotrenažerů — značně snižuje spotřeba motohodin, munice, paliva a maziv. Přitom se prudce zvyšuje intenzita a kvalita výcviku. Ve srovnání s bojovou technikou umožňují trenážery mnohem kvalifikovaněji a názorněji vést výcvik, kontrolovat činnost podřízených, objevovat chyby a zjišťovat jejich příčiny, jejich druhy a současně cvičit velký počet příslušníků jednotky. Z toho důvodu musí velení pozorně přistupovat k rozvoji a zdokonalování nejen polní materiálně technické základny, ale i tzv. příkasárnové (budovat malá tanková cvičiště podle vzoru palebných cvičišť a střelnic s komplexem přenosných zařízení atd.).

Široké zavádění prostředků automatizace, složitých komplexních systémů jak kolektivního, tak i individuálního použití pomáhá hlouběji si osvojit programy, efektivně plnit stanovené úkoly, spolehlivě obsluhovat techniku. Jinými slovy, s využíváním současné učební základny ve výcvikovém procesu je zřetelněji vidět jeho praktické zaměření.

Intenzifikace operační a bojové přípravy je nemyšlitelná bez přesného **kontrolního systému**. Tento důležitý článek velení vojskům umožňuje velitelství a štábům mít úplnou představu o stavu a situaci podřízených jednotek a útvarů a současně napomáhá vychovat u podřízených svědomitost, organizovanost, pocit odpovědnosti za splnění služebních povinností.

Bohužel jsou ale známa i taková fakta, kdy někteří velitelé a příslušníci štábů vytvářejí pouze zdání intenzivní práce. Místo konkrétní organizátorské práce se upoutávají na mnoho výjezdů k vojskům, na porady a vydávají z různých důvodů písemná nařízení. Zapomínají na to, že kontrola je skutečně projevem jejich řídicí činnosti, jejich doporučených výcvikových metod, vydaných rozkazů a nařízení. Je třeba najít v sobě odvahu přiznat si vlastní nedostatky a včas je odstranit. Schopný není ten, kdo nedělá chyby. Takoví lidé nejsou a ani nemohou být. Schopný je ten, který dělá chyby, ale nepodstatné a dokáže je lehce a rychle napravit, uvádí V. I. Lenin (Sebrané spisy, svazek 41, s. 18).

Zvlášť je zapotřebí zdůraznit, že práce u vojsk není jen služební povinností velitele, ale také i nejdůležitější funkcí práce štábů, všech ostatních orgánů řízení při:

- uvádění zpracovaných plánů do života, včasné zjišťování nedostatků a odstranění příčin jejich vzniku,

- aktivním rozšiřování nejlepších zkušeností,

- předávání objektivních hlášení nadřízenému o skutečném stavu jednotky, útvaru, aby mohl přijímat okamžitá a účinná opatření.

Velitelské kádry jsou povinny dávat bojovému výcviku potřebnou dynamiku a zrychlení, maximálně využívat zkušeností a poučení z předchozí činnosti, aby přijímaná rozhodnutí byla co nejpřesnější a odpovědná a aby konkrétní činnost pak byla cílevědomá a účinná.

Při mobilizaci příslušníků velitelství a štábů k intenzivnějšímu výcviku, tvořivému přístupu a iniciativě má svou důležitou úlohu i **stranickopolitická práce**, která směřuje ke kvalitnímu plnění výcvikových a bojových úkolů, k výchově lidí k vytrvalosti v obraně při odražení nepřátelských úderů, k rozhodnosti při protizvědech a ofenzivnímu náporu při přechodu do protióku. Někdy dochází k tomu, že se při přípravě na cvičení plánuje velké množství opatření a stranickopolitická práce je velice aktivní, ale v dynamice boje klesá a spočívá jen ve vydávání bojových letek. Jak potvrzuje praxe, ne vždy směřuje stranickopolitická práce na cvičení k odstranění nedostatků v činnosti jednotek a útvarů. Nevede se vytrvalý boj se šablono-

vitostí. Chybí sebekritika a lze pozorovat také obavu ze zjištění nedostatků v operační a bojové přípravě, ve stylu a metodách přístupu, které se přibližují podmínkám bojové činnosti. O tom svědčí nedostatky v činnosti velitelů, politických orgánů, stranických organizací, které se objevují v průběhu bojového výcviku. Někteří velitelé a političtí pracovníci ztratili tak důležitou vlastnost jako je být blízko podřízeným, bez níž nelze počítat s úspěchem při sjednocování vojenských kolektivů.

Své úsilí musí politické orgány koncentrovat tam, kde se uvádějí do života plány operační a bojové přípravy, kde se kuje bojové mistrovství velitelského sboru.

Je nutné, aby s přestavbou začal každý u sebe, aktivizoval vlastní činnost, posílil odpovědnost za stanovený úkol, za konečné výsledky. Především je třeba dělat vše opravdově, neboť úspěch je v mnoha směrech dán činností konkrétního člověka, jeho individuálním profesionálním mistrovstvím.

Při zvyšování intenzifikace operační a bojové přípravy má značný význam socialistická soutěž. Hlavní přitom je uvést do operační a bojové přípravy duch soutěživosti, snahu bojovat za vysoce kvalitní splnění výcvikových úkolů, za zkracování časových norem při bojové činnosti a při uvádění techniky a zbraní do bojové polohy. Účinnost soutěže se ještě zvýší, je-li zveřejňována a má-li porovnatelné výsledky.

Je důležité, aby soutěžení mezi vojáky, obsluhami, jednotkami i útvary probíhalo podle konkrétních úkolů a normativních ukazatelů a směřovalo k dosažení vytyčených výsledků při každém zaměstnání, nácviku i cvičení.

U vojsk se neztrácí iniciativa, která směřuje ke zvýšení intenzivnosti bojové činnosti a k mistrovskému ovládnutí bojové techniky. Pozornost si jistě zaslouží např. soutěž tankových osádek o prvenství u pozemního vojska. Takové soutěže se stanou tradiční. U okruhů a skupin vojsk je zapotřebí všemožně tuto činnost podporovat a zabezpečit, aby každá tanková osádka měla možnost bojovat o titul nejlepší osádky.

Převést bojový výcvik na intenzifikaci, to není vůbec jednoduchou záležitostí. Vyžaduje to nemalé úsilí, čas a co nejvyšší odpovědnost. Nelze se omezovat polovičatými opatřeními, třeba postupovat plánovitě, ale se vši rozhodností. Strana vyžaduje od každého komunisty tvůrčí přístup, novátorství, umění překročit rámeček obvyklých, ale již přežitých představ.

Povinností velitele a politického pracovníka je učinit taková opatření, aby nejbližší období bylo obdobím přestavby činnosti vojenských kádří ve světle řešení závěrů XXVII. sjezdu KSSS.